

ХАРКІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 141
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

11.04.2022

№ 56

Про організацію освітнього процесу
для здобувачів освіти 1-11-х класів
з використанням технологій
дистанційного навчання
під час дії правового режиму
воєнного стану

Відповідно до Законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року №68,2022 «Про утворення військових адміністрацій», листів Міністерства освіти і науки України від 06 березня 2022 року №1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу», від 07.03.2022 №1/3378-22 «Про практику застосування трудового законодавства у галузі освіти і науки під час дії правового режиму воєнного стану», листів Міністерства освіти і науки України від 29.03.2022 №1/3725-22 «Про організацію освітнього процесу в початковій школі в умовах воєнного часу», від 29.04.2022 №1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану», від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу», наказів МОН України від 28.04.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», від 01.04.2022 №290 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року», листа Департаменту освіти Харківської міської ради Харківської області від 08.04.2022 №01-22/621/22, з метою відновлення освітнього процесу в ліцеї та забезпечення максимальної безпеки дітей та працівників закладу, виконання освітніх програм у 2021/2022 навчальному році

НАКАЗУЮ:

1. Організувати освітній процес для здобувачів освіти 1-11-х класів з допомогою технологій дистанційного навчання :«Classroom», «Google meet», «Viber», «Zoom» з використанням технічних можливостей учнів та вчителів, проведення індивідуальних консультацій зі здобувачами освіти через мобільний зв'язок, забезпечивши дотримання вимог Інтернет-безпеки.

з 11.04.2022

2. Усім працівникам Харківського ліцею №141 дотримуватись графіку роботи, режиму дзвінків та розкладу уроків, затверджених на початку навчального року.

Постійно

3. Останнім днем навчальних занять в ліцеї для учнів 1-11-х класів вважати 03.06. 2022року.

4. Заступникам директора з НВР Штоколенко Н.М., Махамат С.В., Донець Н.А., Москаленко С.М. :

4.1. Забезпечити виконання освітніх програм у 1-11 класах та засвоєння учнями змісту кожного навчального предмету в повному обсязі.

4.2. Забезпечити консультування педагогів закладу освіти з питань організації дистанційного навчання учнів.

4.3. Здійснювати моніторинг та контроль за організацією освітнього процесу під час дистанційного навчання.

з 11.04.2022, упродовж дистанційного навчання

5. Заступнику директора з виховної роботи Сайц Т.В.:

5.1. Забезпечити виконання плану виховної роботи.

5.2. Усі заходи організувати в онлайн-режимі.

5.3. Розміщувати інформацію про заплановані заходи на сайті закладу.

з 11.04.2022

6. Практичному психологу Внуковій С.А., соціальному педагогу Чуб С.А.:

6.1. Забезпечити проведення індивідуального супроводу, психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти та корекційно-розвиткових послуг в онлайн режимі.

з 11.04.2022

6.2. Надавати психологічну підтримку під час дистанційного навчання.

Постійно

7. Учителям-предметникам 5-11 класів, класоводам 1-4-х класів, які працюють дистанційно:

7.1. Виконувати обов'язки, передбачені посадовими інструкціями.

7.2. Внести зміни щодо дат проведення уроків у календарних планах з метою забезпечення виконання програмного матеріалу.

7.3. Розробити завдання, підготувати відеоматеріали для самостійного опрацювання навчального матеріалу учнями, керувати дистанційним навчанням учнів: викладати матеріал доступним способом (синхронний та

асинхронний режим), перевіряти домашні завдання через електронну пошту, надсилати тести для перевірки знань учнів (Додаток).

7.4. Розміщувати завдання для учнів в Google – таблиці, на платформах Нові Знання, Google Classroom, Meet, листування через електронну пошту, Viber тощо.

7.5. Використовувати різноманітні засоби комунікації з учнями та їх батьками, спілкування у телефонному режимі.

7.6. Доводити до відома учнів інформацію про можливість користування каналами дистанційної освіти, рекомендованими МОН України.

7.7. Проводити навчальні заняття згідно затвердженого розкладу уроків, відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України № 2205 від 25.09.2020р., враховуючи, що безперервна тривалість навчальної діяльності з технічними засобами навчання упродовж навчального заняття повинна бути: для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин; для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин; для учнів 10-11(12) класів на 1-й годині занять до 30 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хвилин.

з 11.04.2022

7.8. Відповідати на дзвінки директора та заступників директора.

7.9. Перевіряти електронну пошту та оперативно відповідати на листи та повідомлення.

8. Класним керівникам 5-11-х класів, класоводам 1-4-х класів:

8.1. Інформувати здобувачів освіти 1-11-х класів та їх батьків про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання з 11 квітня 2022 року.

8.2. Тримати на контролі місце знаходження здобувачів освіти свого класу.

8.3. Організацію будь-яких заходів проводити лише в онлайн-форматі.

8.4. Бути на постійному зв'язку з учнями та надавати психологічну підтримку під час дистанційного навчання.

8.5. Проінформувати батьків та здобувачів освіти щодо платформи «Всеукраїнська школа онлайн», яка містить відеоуроки, тести та матеріали для самостійної роботи.

8.6. Здійснювати постійний моніторинг здобувачів освіти класу, що не мають доступу до дистанційної освіти та інформувати адміністрацію у разі наявності таких.

з 11.04.2022

9. На період призупинення очної форми освітнього процесу:

9.1. Відтермінувати проведення засідань, нарад, педрад, батьківських зборів та інших колективних заходів для вчителів, за потреби забезпечувати їх проведення в онлайн-форматі.

10. Лаборанту Харківського ліцею №141 Щербіні С.Л., відповідальній за роботу шкільного сайту:

10.1. Розміщувати на сайті закладу інформацію для батьків щодо змін у організації освітнього процесу у 2021/2022 навчального року.

За мірою надходження

10.2. Забезпечити роботу сервісу дистанційного навчання.

10.3. Своєчасно розміщувати інформацію про новини, особливості організації освітнього процесу, режим роботи, розклад уроків та технології дистанційного навчання.

з 11.04.2022

11. Координацію щодо виконання даного наказу покласти на заступників директора з НВР Махамат С.В., Штоколенко Н.М., Донець Н.А., Москаленко С.М.

12. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор ХЛ №141

Л.В.ВЛАСЕНКО

Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання в умовах воєнного стану

Як організувати викладання предметів в умовах війни

Війна вносить свої корективи у низку сфер життя. Змін потребує і викладання окремих навчальних предметів у школі. Державна служба якості освіти у співпраці з ініціативою «Система забезпечення якості освіти», що впроваджується в межах проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe), та командою підтримки реформ МОН розробили поради щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Історія та громадянська освіта

Навчальний зміст цієї галузі в умовах війни варто оптимізувати, щоб зменшити навантаження на учнів. Насамперед ідеться про скорочення обсягу текстів для читання, оскільки дітям, які перебувають у стані тривалого стресу, важко довгий час утримувати увагу. З огляду на це читання підручника доречно замінити усною розповіддю, переглядом відеоматеріалів, інтерактивними заняттями, роботою над творчими та мікродослідницькими проєктами.

Добираючи навчальний матеріал, учителю варто фокусуватися на сюжетах, що дадуть учням глибше розуміння історії боротьби українського народу за незалежність і своє майбутнє. Для прикладу варто подавати ті сюжети, на яких можна продемонструвати міць і незламність України, готовність протистояти ворогу навіть у найскладніші часи. Стануть у пригоді й теми та завдання, спрямовані на осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям України, між світовими, державними та регіональними процесами.

На вчителів історії сьогодні, як ніколи, лягає відповідальність за розвиток в учнів критичного та системного мислення, медіаграмотності. З огляду на це варто запровадити п'ятихвилинки, під час яких розглядатиметься один із видів когнітивних викривлень, методів пропаганди чи маніпуляції, перевірятиметься на їх предмет якась новина.

Добирати контент для таких вправ потрібно відповідно до віку та психоемоційного стану учнів, зважаючи на те, що певна інформація чи візуальні матеріали можуть налякати чи засмутити учнів.

Окремо слід приділити увагу розвитку громадянських компетентностей учнів. Під час уроків і розмов учителю слід формувати свідому громадянську позицію дітей. Взаємодопомога, волонтерство, протидія ворожій пропаганді, підтримання власного емоційного ресурсу є важливими складовими успіху в боротьбі з російськими загарбниками.

Старшокласників доречно бодай побіжно ознайомити з міжнародним гуманітарним правом. Наприклад, скористатися посібником «Вивчаючи міжнародне гуманітарне право в закладах освіти», що містить навчально-методичні матеріали для проведення уроків у 8–11-х класах.

Українська мова та література

Під час вивчення цих навчальних предметів учителю варто зосередити роботу навколо чотирьох видів мовленнєвої діяльності: слухання й говоріння, читання та письма. Це стосується і класів, де здійснюється навчання за Державним стандартом базової середньої освіти 2011 року, і так званих пілотних класів, які навчаються за Державним стандартом базової середньої освіти 2020 року.

Орієнтування на види мовленнєвої діяльності, а не на конкретні теми чи твори сприятиме підтримці навчальної ініціативності, самостійності та відповідальності учнів, що є основою вміння вчитися.

Добираючи навчальні завдання, учителю бажано уникати одноманітності, репродуктивності, натомість збільшивши кількість завдань творчого спрямування, щоб сприяти вивільненню позитивних емоцій, підтримці віри дітей у власні сили й можливості.

Математика

Учителям доречно виділити час на повторення й систематизацію вивченого раніше навчального матеріалу. Академічна свобода дає можливість учителю змінювати порядок вивчення тем шкільного курсу математики. Тому для оптимізації навчального часу педагог може об'єднати певні теми, скоротити їх зміст, а натомість акцентувати увагу на базових знаннях і вміннях, формування яких передбачене нормативними документами, що регулюють сферу освіти.

Подавати навчальний матеріал з математики доцільно у синхронному режимі, забезпечивши відеозапис заняття для дітей, які не змогли долучитися до уроку. Коли ж учитель не має такої можливості, учням можна запропонувати відеоуроки відповідної тематики, доступні в Youtube або на спеціалізованих освітніх платформах.

Для закріплення навчального матеріалу, яке найчастіше відбувається шляхом розв'язування вправ і задач, учням варто надавати знімки екрану (скріншоти) розв'язаних типових завдань до теми, що вивчається.

Для контролю та коригування навчальних досягнень учнів можна використовувати комп'ютерне тестування за допомогою доступних навчальних платформ (MOODLE, Google Classroom, Microsoft Teams тощо).

Природничі науки

Користуючись педагогічною автономією, кожен учитель може провести «ревізію» навчальної програми та визначити теми, що достатньо легко засвоюються учнями, і такі, що потребуватимуть додаткових зусиль. При цьому варто виділити теми, без яких неможливе розуміння змісту предмета в наступних класах та, відповідно, перерозподілити години.

Практичну частину навчальних програм (експериментальні, практичні, лабораторні роботи тощо) можна розділити на дві частини:

віртуальну (маючи відповідний контент, учитель може проводити з учнями онлайн-заняття або давати як самостійну роботу вдома);

домашню (у такому випадку можна використовувати підручні матеріали, що є в кожній дитини вдома, учителям ж важливо створити для учнів чіткі алгоритми з обов'язковими настановами з безпеки життєдіяльності).

Така «ревізія» допоможе також визначитися з можливістю проведення інтегрованих уроків. Це сприятиме формуванню в учнів бачення цілісної картини світу.

Під час навчання важливо врахувати проведену «ревізію» при плануванні занять у синхронному та асинхронному режимах. При цьому синхронний режим (онлайн-заняття) доцільно використати для консультацій, обговорень найбільш складних питань, проведення віртуальних експериментів, лабораторних, практичних робіт.

Застосування технології «перевернутий урок» буде корисним для опанування учнями навчального матеріалу в асинхронному режимі. Для посилення формування стійкого інтересу учнів до природничих наук, навичок розв'язування проблем, застосовуючи отримані знання в реальному житті, учням можна запропонувати завдання творчого, дослідницького характеру. Ця робота може бути організована в рамках самостійної дослідницької та проєктної діяльності з онлайн-обговоренням результатів.

Особливого значення наразі набуває робота з формування навичок критичного мислення в учнів. Для цього можна використовувати технологію розвінчування міфів, фейків. Наприклад, взявши тему «Біологічна зброя: птахи, що розносять вірус, спрямований на знищення певного етносу».

Залучення до домашніх експериментів, лабораторних, практичних та творчих робіт, проєктів батьків учнів та інших членів родини (ступінь залученості варто визначити заздалегідь) сприятимуть у цей непростий час згуртованості та зниженню психологічного напруження всіх залучених.

Інформатика

У курсі інформатики практично у кожному класі є теми, пов'язані з інформаційною безпекою, медіаграмотністю та цифровим громадянством. Тому в умовах війни вчителям слід більш детально розглянути з учнями питання безпечного користування пристроями та обліковими записами у соціальних мережах, критичного оцінювання інформації, розпізнавання фейків і маніпуляцій тощо.

Одним із варіантів включення тематики кібербезпеки може бути створення інформаційних продуктів у різних програмних середовищах (текстові документи, презентації, графічні плакати, анімації, вебсторінки, відеоролики, програмні проєкти тощо). Цифрова творчість може стати для учнів інструментом для вираження власних емоцій. При цьому варто уникати загрозливих сюжетів, нагадувань про активні військові дії, а радше фокусуватися на безпеці, майбутньому, захисті, взаємопідтримці тощо.

Якщо вчитель відчуває, що учні готові до засвоєння нового матеріалу, можна вивчати нові теми та програмні засоби, в іншому ж випадку краще обмежитися відпрацюванням навичок роботи у знайомих програмних середовищах.

Основний акцент слід зробити на розвитку громадянської та соціальної компетентностей, критичного й системного мислення, здатності логічно обґрунтовувати позицію, творчості, ініціативності, вміння конструктивно керувати емоціями.

Здоров'я, безпека, добробут / Основи здоров'я

Відновлення навчання з предметів «Здоров'я, безпека та добробут» (5 клас пілотних шкіл НУШ) і «Основи здоров'я» (5–9 класи) доречно розпочинати з опрацювання або ж повторення тем, які стосуються емоційного здоров'я.

Тематику безпечної поведінки у надзвичайних ситуаціях, допомоги собі та іншим варто повторювати з учнями відповідно до їхнього віку та потреб. Це можна робити при опрацюванні тем щодо соціального здоров'я, у яких увага присвячується вивченню чинників, що впливають на соціальний добробут людини та правил безпечної поведінки у навколишньому середовищі.

Важливим результатом навчання за визначеними напрямками є формування в учнів життєвих умінь, зокрема щодо ухвалення рішень, розв'язання проблем, розвитку творчого та критичного мислення, комунікації, самооцінки та почуття гідності, протистояння негативному психологічному впливу, подолання негативних емоцій та стресу, а також співчуття і відчуття себе громадянином.

Мистецтво

Складні соціальні та психологічні умови життя на теперішньому етапі потребують нових підходів у роботі.

Оскільки предмети художньо-мистецького циклу мають потужний терапевтичний потенціал, їх проведення має стати засобом гармонізації психологічного стану всіх учасників освітнього процесу. Варто розпочинати уроки з мотивувального неформального спілкування, знайомства з новими учнями для їх швидшої адаптації в колективі.

На заняттях важливо максимально диференціювати форми практичних завдань, побудови процесу сприйняття візуального матеріалу на виключно життєствердних позитивних зразках мистецьких творів.

Державна служба якості освіти в рамках проєкту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGe) разом з командою підтримки реформ МОН розробили поради щодо особливостей викладання навчальних дисциплін в умовах воєнного стану.

Фахівці дали низку порад вчителям про те, на чому сконцентрувати увагу учнів у вивченні окремих предметів так, аби освітній процес в умовах надзвичайної ситуації проходив із максимальною користю для всіх учасників.

Історія та громадянська освіта:

- скоротити обсяг текстів для читання;
- читання з підручника варто замінити усною розповіддю, переглядом відеоматеріалів, інтерактивними заняттями, творчими чи дослідницькими проєктами;
- добирати навчальний матеріал слід, фокусуючись на сюжетах, що даватимуть дітям розуміння історії боротьби українського народу за незалежність та своє майбутнє;
- пропонувати приклади, які демонструють міць та незламність України та її народу, готовність та вміння протистояння ворогу;
- давати завдання та теми, спрямовані на осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям країни, державними та регіональними процесами;
- впровадити п'ятихвилинки, де розглядати види когнітивних викривлень, методів пропаганди та масових маніпуляцій;
- окрему увагу приділити розвитку громадянських компетентностей, формуючи свідому громадянську позицію (взаємодопомога, волонтерство, протидія пропаганді, підтримка власного емоційного ресурсу тощо);
- для старшокласників – додати вивчення основ міжнародного права.

Українська мова та література:

- зосередити роботу на чотирьох видах мовленнєвої діяльності – слухання, говоріння, читання, письмо;
- орієнтуватися на види мовленнєвої діяльності, а не на конкретні теми чи твори;
- збільшити кількість творчих завдань задля підтримки емоційного стану дітей.

Математика:

- виділити час на повторення і систематизацію вивченого раніше;
- вчитель може об'єднувати певні теми чи скорочувати їх зміст так, щоби акцентувати навчання на базових знаннях та вміннях;
- викладати краще у синхронному режимі, забезпечуючи створення запису уроку, чи запропонувати дітям готові відеоуроки з теми, що вивчається;
- надавати приклади розв'язування типових задач (наприклад, у вигляді скріншотів екрану).

Природничі науки:

- провести “ревізію” навчальної програми та виділити теми, без яких неможливе розуміння змісту предмету в подальшому навчанні, та сфокусуватися саме на них;
- практичні заняття можна проводити віртуально чи запропонувати дітям практикуватися вдома за можливості;
- розглянути варіанти проведення інтегрованих уроків;
- пропонувати завдання творчого та дослідницького характеру з метою підтримки інтересу до предмету;
- формувати навички критичного мислення (наприклад, шляхом розвінчування міфів та пошуку фейків).

Інформатика:

- більш детально розглянути питання безпечного користування пристроями та соцмережами, критичного оцінювання інформації, розпізнавання фейків та маніпуляцій;
- запропонувати створити кілька інформаційних продуктів у різних програмних середовищах (текстові документи, презентації, відеороліки тощо);
- уникати загрозливих сюжетів, нагадувань про травмуючі події у роботі в цифровому середовищі;
- новий матеріал викладати тільки, якщо учні готові до цього. Якщо ж ні, то обмежитися відпрацюванням раніше отриманих навичок, у вже знайомому програмному середовищі;
- основний акцент робити на розвитку громадянської та соціальної компетентностей, критичного мислення, творчості, емоційного інтелекту.

Здоров'я, безпека, добробут (Основи здоров'я):

- акцентувати увагу на емоційному здоров'ї;
- повторювати теми безпечної поведінки у надзвичайних ситуаціях та навколишньому середовищі;
- важливим результатом роботи має бути формування умінь прийняття рішень, розв'язання проблем, розвитку творчого та критичного мислення, здатності до комунікації, формування самооцінки, протистояння негативному психологічному впливу і стресу.

Мистецтво:

- пам'ятати, що предмети художньо-мистецького циклу мають величезний терапевтичний потенціал, якого нині потребують і дорослі, і діти;
- розглядати ці уроки, зокрема, як засіб гармонізації психологічного стану всіх учасників навчального процесу;
- максимально диференціювати форми практичних завдань та будувати їх виключно на позитивних зразках мистецьких творів.

Два основних види оцінювання результатів навчання учнів

Попри війну незмінними залишаються два основних види оцінювання результатів навчання учнів – надання зворотного зв'язку та супроводу дітям (формувальне оцінювання) і визначення якості результатів навчання (підсумкове оцінювання).

Формувальне оцінювання залишається важливим засобом підтримки учнів у навчанні. Йдеться про надання усного (переважно) та письмового зворотного зв'язку, індивідуальні та групові консультації щодо допомоги у виправленні типових помилок, надання порад щодо подальшого навчання.

Підсумкове оцінювання в умовах нестабільного доступу учнів до освітнього процесу, їх стресового стану ліпше не проводити у вигляді окремих підсумкових контрольних робіт, а натомість здійснювати його на підставі поточного оцінювання (за результатами тестів на електронних платформах та з допомогою інших способів перевірки результатів навчання). Відповідні рішення про зменшення або скасування кількості контрольних робіт, передбачених календарними планами, школа може ухвалити рішенням педагогічної ради. В окремих випадках підсумкове річне оцінювання можна здійснювати за результатами підсумкового оцінювання за перший семестр. Наприклад, для учнів, які опинилися в зоні активних бойових дій, зазнали фізичних або психологічних травм, не мали доступу до навчальних матеріалів тощо. Для учнів, які після евакуації з зони бойових дій навчалися в інших школах (в Україні або за кордоном), здійснюється Perezарухування оцінок (за їх наявності).